

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2002/20/EÜ,

7. märts 2002,

elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv)

(EÜT L 108, 24.4.2002, lk 21)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

► **M1**

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/140/EÜ, 25. november 2009

nr	lehekülg	kuupäev
L 337	37	18.12.2009

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
2002/20/EÜ,**

7. märts 2002,

**elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise
kohta (loadirektiiv)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eelkõige selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

tegutsedes asutamislepingu artiklis 251 ettenähtud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Elektroonilise side reguleeriva raamistiku 1999. aasta ülevaadet käsitletud avaliku arutelu tulemused, mis kajastuvad komisjoni 26. aprilli 2000. aasta teatistes, ja järeldused, mis komisjon tegi teatistes telekommunikatsioonisektorit reguleerivate õigusaktide raamistiku rakendamist käsitleva viienda ja kuuenda aruande kohta, on kinnitanud vajadust ühtlustatuma ja lihtsama turulepääsu reguleerimise järele elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste alal kogu ühenduses.
- (2) Erinevate elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ja neis kasutatavate tehnoloogiate lähenemine eeldab sellise loasüsteemi loomist, mis hõlmaks kõiki võrreldavaid teenuseid ühesugusel viisil, olenemata sellest, millist tehnoloogiat nad kasutavad.
- (3) Käesoleva direktiivi eesmärk on luua õiguslik raamistik selleks, et tagada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise vabadus, mida piiraksid vaid käesolevas direktiivis sätestatud tingimused ja asutamislepingu artikli 46 lõikega 1 kooskõlas olevad piirangud, eelkõige meetmed, mis on seotud avaliku korra, julgeoleku ja rahvatervisega.
- (4) Käesolev direktiiv hõlmab kõigi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lube, olenemata sellest, kas neid võrke ja teenuseid pakutakse üldsusele või ei. See on oluline, tagamaks, et nii võrgu kui ka teenuste pakujad saaksid kasutada objektiivseid, läbipaistvaid, mittediskrimineerivaid ja proportsionaalseid õigusi, tingimusi ja korda.
- (5) Käesolevat direktiivi kohaldatakse raadiosageduste kasutamise õiguste andmise suhtes ainult siis, kui sellise kasutamisega kaasneb elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumine üldjuhul tasu eest. Konkreetsete raadiosageduste avatud kasutamisel põhinev raadioterminalseadmete kasutamine isiklikuks otstarbeks, mis ei ole seotud majandustegevusega, näiteks kui raadioamatöörid kasutavad avalikku sagedusala, ei ole elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumine ega kuulu seetõttu käesoleva direktiivi reguleerimisalasse. Sellist kasutust reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/5/EÜ raadioseadmete ja telekommunikatsioonivõrgu lõppseadmete ning nende nõuetekohasuse vastastikuse tunnustamise kohta. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ EÜT C 365 E, 19.12.2000, lk 230 ja EÜT C 270 E, 25.9.2001, lk 182.

⁽²⁾ EÜT C 123, 25.4.2001, lk 55.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 18. märtsi 2001. aasta arvamus (EÜT C 277, 1.10.2001, lk 116), nõukogu 17. septembri 2001. aasta ühine seisukoht (EÜT C 337, 30.11.2001, lk 18) ja Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2001. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 14. veebruari 2002. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 91, 7.4.1999, lk 10.

▼B

- (6) Sätted, mis käsitlevad tingimusjuurdepääsusüsteemide vaba liikumist ja sellistel süsteemidel põhinevate kaitstud teenuste osutamist, on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 1998. aasta direktiiviga 98/84/EÜ tingimusjuurdepääsul põhinevate või seda sisaldavate teenuste õiguskaitse kohta.⁽¹⁾ Seega ei pea käesolev direktiiv reguleerima selliste süsteemide ja teenuste lubamist.
- (7) Kasutada tuleks võimalikult lihtsat lubade andmise süsteemi, mis võimaldaks elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumist, et stimuleerida uute elektrooniliste sideteenuste ning üleeuroopaliste sidevõrkude ja -teenuste arengut, ja laseks ühtlasi teenuseosutajatel ja tarbijatel kasutada ühtse turu mastaabisääste.
- (8) Kõnealuseid eesmärke on kõige parem saavutada kõigi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud üldloaga, mis ei eelda riigi reguleeriva asutuse konkreetset otsust või haldusakti ja mille puhul menetlusnõuded piirduvad ainult teatamisega. Kui liikmesriigid nõuavad, et elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkujad esitaksid tegevuse alustamise korral vastava teate, võivad nad nõuda ka tõendeid sellise teate esitamise kohta seaduslikult tunnustatud, posti teel edastatava või elektroonilise vastuvõtuteate näol. Selline vastuvõtuteatis ei tohiks mingil juhul olla teatise adressaadiks oleva riigi reguleeriva asutuse haldusakt ega või eeldada sellist akti.
- (9) Ettevõtjate üldloal põhinevad õigused ja kohustused peavad selgelt sisalduma sellistes lubades, et tagada kogu ühenduses samaväärsed võimalused ja soodustada üldkasutatavate võrkude vastastikust sidumist käsitlevate piiriüleste läbirääkimiste pidamist.
- (10) Üldluba võimaldab üldsusele elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvatel ettevõtjatel pidada läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle tingimuste kohaselt, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiiviga 2002/19/EÜ elektroonilistele sidevõrkudele ja nendega seotud vahenditele juurdepääsu ja vastastikuse sidumise kohta (juurdepääsu käsitlev direktiiv).⁽²⁾ Kui elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuvad ettevõtjad ei paku oma võrke ja teenuseid üldsusele, võivad nad pidada läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle kaubandustingimuste kohaselt.
- (11) Eriõiguste andmine võib olla vajalik ka edaspidi raadiosageduste ja riigi numeratsiooniplaani numbrite, sealhulgas lühinumbrite kasutamiseks. Numbrite kasutamise õigusi võib anda ka Euroopa numeratsiooniplaanist, millesse kuulub näiteks virtuaalne riigikood "3883", mis on eraldatud Euroopa postside- ja telekommunikatsioonidministratsioonide konverentsi (CEPT) liimesriikidele. Kõnealuseid õigusi ei tohiks piirata, kui see ei ole vältimatu, pidades silmas raadiosageduste vähesust ja vajadust tagada nende tõhus kasutamine.
- (12) Käesolev direktiiv ei piira seda, kas raadiosagedusi eraldatakse vahetult elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkujatele või üksustele, kes neid võrke ja teenuseid kasutavad. Sellisteks üksusteks võivad olla raadio- või teleringhäälingu sisu pakkujad. Ilma et see piiraks konkreetsete kriteeriumide või korra kohaldamist, mille liikmesriigid on kehtestanud selleks, et anda raadiosageduste kasutamise õigusi raadio- või televisiooniringhäälingu sisuteenuse pakkujate üldistes huvides olevate eesmärkide poole püüdlamiseks kooskõlas ühenduse õigusega, peaks raadiosageduste määramise kord olema igal juhul objektiivne, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja proportsionaalne. Euroopa Ühenduste Kohtu pretsedendiõiguse kohaselt peaksid asutamislepingu arti-

⁽¹⁾ EÜT L 320, 28.11.1998, lk 54.⁽²⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 7.

▼B

kliga 49 tagatud õigusi käsitlevad riiklikud piirangud olema objektiivselt põhjendatud ja proportsionaalsed ega tohiks ületada seda, mis on vältimatult vajalik, et saavutada üldist huvi pakkuvad eesmärgid, mille liikmesriigid on määratlenud kooskõlas ühenduse õigusega. Raadiosageduse kasutamise õigusega seotud tingimuste ja üldloaga seotud asjaomaste tingimuste täitmise eest peaks igal juhul vastutama ettevõtja, kellele on antud õigus kasutada raadiosagedust.

- (13) Raadiosageduse kasutamise õiguste andmisega seotud taotluse esitamise korra osana võivad liikmesriigid kontrollida, kas taotleja suudab täita selliste õigustega seotud tingimusi. Selleks võib nõuda, et taotleja esitaks vajalikud andmed, tõendamaks oma suutlikkust täita kõnealuseid tingimusi. Kui selliseid andmeid ei esitata, võib raadiosageduse kasutamise õigust käsitleva taotluse tagasi lükata.
- (14) Liikmesriigid ei ole kohustatud andma riigi numeratsiooniplaani numbrite kasutamise õigusi ega õigusi seadmete paigaldamiseks ettevõtjatele, kes ei paku elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid, kuid neid ei takistata selliste õiguste andmisel.
- (15) Üldloaga või kasutamise eriõigustega võib siduda ainult tingimusi, mis on hädavajalikud, et tagada ühenduse õiguse ja siseriikliku õiguse kohaste nõudmiste ja kohustuste täitmine kooskõlas ühenduse õigusega.
- (16) Kui elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid ei pakuta üldsusele, on otstarbekas kehtestada vähem tingimusi ning tingimusi, mis on leebemad, kui oleks otstarbekas üldsusele pakutavate elektrooniliste sideteenuste ja -võrkude puhul.
- (17) Erikohustused, mida võib ühenduse õiguse kohaselt kehtestada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakujatele, kellel on märkimisväärne turujõud vastavalt määratlusele Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv), ⁽¹⁾ tuleks kehtestada üldloa alusel tekkinud üldistest õigustest ja kohustustest eraldiseisvatena.
- (18) Üldluba peaks sisaldama ainult elektroonilise side sektorile iseloomulikke tingimusi. Üldloaga ei tohiks siduda tingimusi, mida juba kohaldatakse muude kehtivate siseriiklike õigusaktidega, mis ei käsitle eriti elektroonilise side sektorit. Sellest olenevata võivad riigi reguleerivad asutused teavitada võrguoperaatoreid ja teenuseosutajaid muudest nende tegevust käsitlevatest õigusnormidest, viidates neile näiteks oma koduleheküljel.
- (19) Sageduste või numbrite kasutamise õiguste andmise otsuste avaldamise nõude täitmiseks võib teha kõnealused otsused üldsusele kättesaadavaks koduleheküljel.
- (20) Üks ettevõtja, näiteks kaabellevivõrgu operaator, võib pakkuda nii elektroonilisi sideteenuseid (näiteks telesignaalide edastamist) kui ka käesoleva direktiiviga hõlmamata teenuseid (näiteks heli- või televisiooniringhäälingu sisuteenuste kaubanduslikku pakku-mist) ja seepärast võib nimetatud ettevõtjale seoses tema tegevusega sisu pakkuja või levitajana kehtestada lisakohustusi sätete kohaselt, mis ei ole ette nähtud käesoleva direktiiviga, ja ilma et see piiraks käesoleva direktiivi lisas sätestatud tingimuste kohaldamist.
- (21) Raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste ja seadmete paigaldamise õiguste andmisel võivad asjaomased asutused teatada üldloa asjakohased tingimused ettevõtjatele, kellele nad selliseid õigusi annavad.

⁽¹⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 33.

▼B

- (22) Kui nõudlus teatud sagedusalal on suurem kui olemasolevate sageduste arv, tuleb sellised sagedused eraldada asjakohase ja läbipaistva korra kohaselt, et vältida igasugust diskrimineerimist ja kasutada olemasolevaid nappe vahendeid optimaalselt.
- (23) Riigi reguleerivad asutused peaksid tagama, et konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra kriteeriumide kehtestamisel võetakse arvesse direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 sätteid. Seega kui konkurentsi edendamiseks kohaldatavate objektiiivsete, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete valikukriteeriumide tõttu jäävad teatavad ettevõtjad konkreetse raadiosageduse puhul konkurentsil või võrdlustel põhinevast valikukorrast kõrvale, ei ole see vastuolus käesoleva direktiiviga.
- (24) Kui raadiosageduste ühtlustatud eraldamine teatud ettevõtjatele on kokku lepitud Euroopa tasandil, peaksid liikmesriigid riigi raadiosagedusplaani kuuluvate raadiosageduste kasutamise õiguste andmisel selliseid kokkuleppeid rangelt järgima.
- (25) Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujad võivad vajada üldloa alusel saadud õiguste kinnitamist seoses vastastikuse sidumise ja trasside rajamise õigusega eelkõige selleks, et edendada läbirääkimisi muude valitsustasandite (piirkondlike või kohalike) esindajatega või teiste liikmesriikide teenuseosutajatega. Selleks peaksid riigi reguleerivad asutused esitama ettevõtjatele deklaratsiooni kas nende taotluse korral või vastusena üldloa alusel saadud teatisele. Selline deklaratsioon ei tohiks iseenesest anda õigusi ning samuti ei tohiks üldloa alusel saadavad õigused ega selliste õiguste kasutamine sõltuda deklaratsioonist.
- (26) Kui ettevõtjad leiavad, et nende taotlusi seadmete paigaldamise õiguste kohta ei ole läbi vaadatud direktiivis 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) sätestatud põhimõtete kohaselt või kui selliste otsustega on põhjendamatult viivitatud, peaks ettevõtjatel olema õigus esitada kaebus sellise otsuse või otsusega viivitamise peale nimetatud direktiivi kohaselt.
- (27) Üldloa alusel kehtivate tingimuste täitmata jätmise eest määratavad karistused peaksid vastama rikkumise ulatusele. Kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega, ei ole elektrooniliste sideteenuste osutamise õiguse või raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguse peatamine või tühistamine proportsionaalne, kui ettevõtja ei ole täitnud üht või mitut üldloast tulenevat tingimust. See ei piira kiireloomuliste meetmete võtmist, kui liikmesriikide asjaomased asutused peavad neid vajalikuks suure ohu tõttu avalikule korrale, julgeolekule, rahvatervisele või teiste ettevõtjate majanduslikele ja tööhuvidele. Käesolev direktiiv ei tohiks piirata ettevõtjate õigust nõuda vastastikku kahjude hüvitamist siseriiklike õigusnormide alusel.
- (28) Aruande- ja teavitamiskohustuste kehtestamine teenuseosutajatele võib osutuda koormavaks nii ettevõtjatele kui ka asjaomase riigi reguleerivale asutusele. Seepärast peaksid sellised kohustused olema proportsionaalsed ja objektiivselt põhjendatud ning piirduma ainult hädavajalikkuga. Süstemaatiliste ja korrapäraste tõendite nõudmine kõigi üldloast tulenevate või kasutamisõiguse tingimuste täitmise kohta ei ole vajalik. Ettevõtjatel on õigus teada, millisel eesmärgil kasutatakse nende esitatud teavet. Teabe esitamine ei tohiks olla turulepääsu eeltingimus. Statistika eesmärgil võib elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkujalt nõuda teatist, kui nad lõpetavad oma tegevuse.
- (29) Käesoleva direktiivi sätted ei tohiks piirata liikmesriikide kohustust esitada teavet, mis on vajalik ühenduse huvide kaitsmiseks rahvusvaheliste kokkulepete raames. Käesoleva direktiivi sätted ei tohiks piirata ka sellistest õigusaktidest, näiteks konkurentsiõigusest tulenevaid aruandekohustusi, mis ei ole eriti seotud elektroonilise side sektoriga.

▼B

- (30) Selleks, et rahastada riigi reguleeriva asutuse tegevust loasüsteemi haldamisel ja kasutusõiguste andmisel, võib elektrooniliste sideteenuste osutajatele kehtestada haldustasu. Sellised tasud peaksid katma nimetatud tegevuse haldamise tegelikud kulud. Selleks tuleks riigi reguleeriva asutuse tulud ja kulud muuta läbipaistvaks kogutud haldustasude ja halduskulude kogusummasid kajastavate aastaaruannete abil. See võimaldab ettevõtjatel kontrollida, et halduskulud ja -tasud on tasakaalus.
- (31) Haldustasusüsteem ei tohiks moonutada konkurentsi ega luua takistusi turuletulijatele. Üldloasüsteemi puhul ei saa enam eristada üksikute ettevõtjate halduskulusid ja seega ka tasusid, kui tegemist ei ole numbrite või raadiosageduste kasutamise ja seadmete paigaldamise õiguste andmisega. Kõik kohaldatavad haldustasud peaksid olema kooskõlas üldlubade süsteemi põhimõtetega. Käibega seotud jaotuskava võiks olla õiglane, lihtne ja läbipaistev alternatiiv tasude eristamise kriteeriumidele. Kui haldustasud on väga madalad, võib kasutada ka ühtse määraga makse või makse, mille puhul ühtne määr on ühendatud käibeturiga.
- (32) Lisaks haldustasudele võib raadiosageduste ja numbrite kasutamise eest kohaldada kasutustasu, mis tagaks selliste vahendite optimaalse kasutamise. Sellised tasud ei tohiks tõkestada uuenduslike teenuste ja konkurentsi arengut turul. Käesoleva direktiivi sätteid ei piira eesmärgi, milleks kasutusõiguse tasusid kasutatakse. Neid tasusid võib kasutada näiteks riigi reguleeriva asutuse sellise tegevuse finantseerimiseks, mida ei kata haldustasud. Kui konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra puhul koosnevad tasud raadiosageduste kasutamise õiguste eest tervikuna või osaliselt ühekordselt makstavast summast, tuleks maksmiskorraga tagada, et sellised tasud ei põhjustaks tegelikkuses valikut kriteeriumide põhjal, mis ei ole seotud raadiosageduste optimaalse kasutamise eesmärgiga. Komisjon võib korrapäraselt avaldada võrdlevaid uuringuid raadiosageduste eraldamise, numbrite eraldamise ja trasside rajamise õiguse parimate tavade kohta.
- (33) Liikmesriikidel võib tekkida vajadus muuta üldlubade ja kasutusõigusega seotud õigusi, tingimusi, menetlusi, haldus- ja muid tasusid, kui see on objektiivselt põhjendatud. Sellistest muudatustest tuleks kõigile huvitatud isikutele teatada nõuetekohaselt ja õigel ajal, andes neile piisava võimaluse väljendada oma arvamust selliste muudatuste kohta.
- (34) Eesmärgiks seotud läbipaistvus eeldab, et teenuseosutajatel, tarbijatel ja muudel huvitatud isikutel oleks kerge kätte saada igasugust teavet, mis käsitleb elektrooniliste sideteenuste, raadiosageduste ja numbrite kasutamise õiguste, seadmete paigaldamise õiguste, riigi raadiosagedusplaanide ja riigi numeratsiooniplaanidega seotud õigusi, tingimusi, menetlusi, haldus- ja muid tasusid ning otsuseid. Riigi reguleerivate asutuste oluline ülesanne on sellise teabe pakkumine ja ajakohastamine. Kui neid õigusi haldavad muud valitsustasandid, peaksid riigi reguleerivad asutused püüdma luua kasutajasõbraliku vahendi, mille abil oleks võimalik kätte saada teavet nende õiguste kohta.
- (35) Komisjon peaks jälgima, kas ühtne turg toimib käesolevale direktiivile vastava riigi lubade andmise korra põhjal nõuetekohaselt.
- (36) Selleks, et elektroonilise side sektori uue reguleeriva raamistiku kõiki osi saaks hakata kohaldama ühel kuupäeval, peavad käesoleva direktiivi ülevõtmine liikmesriikides ja kehtivate lubade vastavusse viimine uute eeskirjadega toimuma paralleelselt. Teatavatel juhtudel, kui käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeval kehtivate lubade asendamine käesoleva direktiivi kohaste üldlubade ja individuaalsete kasutusõigustega tooks kaasa kehtiva loa alusel tegutsevate teenuseosutajate kohustuste hulga suurenemise või nende õiguste piiramise, võivad liikmesriigid kasutada üheksa kuu pikkust lisaaega pärast käesoleva direktiivi kohaldamiskuu-

▼B

päeva, et viia sellised load vastavusse, eeldusel, et see ei mõjuta negatiivselt teiste ettevõtjate õigusi ja kohustusi.

- (37) Teatavate asjaolude korral võib elektrooniliste sidevõrkude juurdepääsuga seotud loatingimuse kaotamine tekitada suuri raskusi ühele või mitmele ettevõtjale, kes on sellisest tingimusest kasu saanud. Sellistel juhtudel võib komisjon liikmesriigi taotluse korral näha ette täiendava üleminekekukorra.
- (38) Kavandatud meetme eesmärki, milleks on elektrooniliste sidevõrkude eeskirjade ning võrkude ja teenustega seotud lubade andmise tingimuste ühtlustamine ja lihtsustamine, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada meetme ulatuse ja tagajärgede tõttu ning seepärast on nimetatud eesmärki parem saavutada ühenduse tasandil — ühendus võib võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealus artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

- 1. Käesoleva direktiivi eesmärk on rakendada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturg lubade andmist käsitlevate eeskirjade ja tingimuste ühtlustamise ja lihtsustamise abil, et soodustada võrkude ja teenuste pakkumist kogu ühenduses.
- 2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise lubade suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

- 1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel kehtivad direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 2 esitatud mõisted.

▼M1

- 2. Kasutatakse ka järgmist mõistet:

„üldluba” – liikmesriigi loodud õiguslik raamistik, millega tagatakse elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise õigused ja kehtestatakse sektorispetsiifilised kohustused, mida võib kohaldada kõigi või teatud liiki elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste suhtes vastavalt käesolevale direktiivile.

▼B

Artikkel 3

Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud üldluba

- 1. Liikmesriigid tagavad elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumise vabaduse käesolevas direktiivis sätestatud tingimustel. Selle saavutamiseks ei tee liikmesriigid ettevõtjatele takistusi elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkumisel, kui see ei ole vajalik asutamislepingu artikli 46 lõikes 1 sätestatud põhjustel.
- 2. Ilma et see piiraks artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi või artiklis 5 nimetatud kasutusõigusi, võib elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuda ainult üldloa alusel. Asjaomaselt ettevõtjalt võib nõuda teatise esitamist, kuid samas ei pea ta saama riigi reguleerivalt asutuselt selgesõnalist otsust ega muud haldusakti enne, kui hakkab kasutama loast tulenevaid õigusi. Vajaduse korral pärast teatise esitamist

▼B

võib ettevõtja hakata tegutsema, võttes vajadusel arvesse artiklite 5, 6 ja 7 sätteid kasutusõiguste kohta.

▼M1

Sellistelt ettevõtetelt, kes osutavad piiriüleseid elektroonilisi sideteenusid mitmes liikmesriigis asuvatele ettevõtetele, ei nõuta iga asjaomase liikmesriigi kohta rohkem kui ühte teatamismenetlust.

▼B

3. Lõikes 2 nimetatud teatis ei sisalda muud kui juriidilise või füüsilise isiku deklaratsiooni riigi reguleerivale asutusele selle kohta, et alustatakse elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumist, ja minimaalset teavet, mis on vajalik, et riigi reguleeriv asutus saaks pidada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakkujate registrit või nimekirja. Kõnealune teave peab sisaldama andmeid, mis on vajalikud pakkuja tuvastamiseks, näiteks ettevõtja registrinumbrid, pakkuja kontaktisikud, aadress, võrgu või teenuse lühikirjeldus ja tegevuse alustamise eeldatav kuupäev.

*Artikkel 4***Üldloast tulenevate miinimumõiguste nimekiri**

1. Artikli 3 alusel üldloa saanud ettevõtjatel on järgmised õigused:

- a) pakkuda elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid;
- b) lasta seadmete paigaldamiseks vajalikke õigusi käsitlevad taotlused läbi vaadata direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 11 kohaselt.

2. Kui sellised ettevõtjad pakuvad elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid üldsusele, annab üldluba neile ka järgmised õigused:

- a) pidada läbirääkimisi võrkude vastastikuse sidumise üle muude ühenduse piires üldloa alusel tegutsevate üldkasutatavate sidevõrkude ja -teenuste pakkujatega ning vajaduse korral saada neilt juurdepääs või võrkude vastastikune sidumine direktiivis 2002/19/EÜ (juurdepääsude direktiiv) sätestatud tingimustel ja nimetatud direktiivi kohaselt;
- b) saada võimalus olla määratud osutama universaalteenuse eri elemente ja/või hõlmama riigi territooriumi eri osi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivile 2002/22/EÜ universaalteenuse ning kasutajate õiguste kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste puhul (universaalteenuse direktiiv). ⁽¹⁾

▼M1*Artikkel 5***Raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigused**

1. Liikmesriigid hõlbustavad raadiosageduste kasutamist üldloa alusel. Liikmesriigid võivad vajaduse korral anda individuaalseid kasutusõigusi:

- kahjulike mõjutuste vältimiseks;
- teenuse tehnilise kvaliteedi tagamiseks;
- spektri tõhusa kasutamise kindlustamiseks või
- liikmesriikide poolt määratletud muude üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega.

2. Kui tuleb anda raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks individuaalseid õigusi, annavad liikmesriigid sellised õigused taotluse korral igale ettevõtjale võrkude või teenuste pakkumiseks artiklis 3 nimetatud üldloa alusel, võttes arvesse käesoleva direktiivi artiklite 6 ja 7 ning artikli 11 lõike 1 punkti c sätteid ning muid eeskirju, millega tagatakse

⁽¹⁾ EÜT L 108, 24.4.2002, lk 51.

▼M1

kõnealuste vahendite tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).

Piiramata liikmesriigi eelnevalt määratletud konkreetseid kriteeriume, mille alusel antakse õigusi raadiosageduste kasutamiseks raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele üldist huvi pakkuvate eesmärkide saavutamiseks kooskõlas ühenduse õigusega, antakse raadiosageduste ja numbrite kasutamiseks õigusi avatud, objektiivse, läbipaistva, mitte-diskrimineeriva ja proportsionaalse menetlusega ning raadiosageduste puhul vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele. Avatud menetluse nõudest võib teha erandi juhul, kui raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmine raadio või televisiooni sisuteenuste pakkujatele on vajalik, et saavutada liikmesriigi poolt määratletud üldist huvi pakkuv eesmärk kooskõlas ühenduse õigusega.

Kasutusõiguste andmisel täpsustavad liikmesriigid, kas ja millistel tingimustel võib õiguste valdaja neid õigusi üle anda. Raadiosageduste puhul peab see säte olema kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklitega 9 ja 9b.

Kui liikmesriigid annavad kasutusõiguse piiratud ajavahemikuks, peab kõnealuse ajavahemiku kestus olema vastavuses asjaomase teenusega, arvestades taotletavat eesmärki, võttes nõuetekohaselt arvesse vajadust võimaldada investeringu puhul asjakohane amortisatsiooniperiood.

Kui individuaalsed raadiosageduste kasutamise õigused on antud kümneks või enamaks aastaks ning neid õiguseid ei tohi teistele ettevõtjatele üle anda ega rentida, nagu on lubatud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 9b, tagab pädev riigiasutus, et loa kehtivusaja jooksul kohaldatakse ja järgitakse raadiosageduste kasutamise individuaalsete õiguste andmise kriteeriume, eelkõige õiguse valdaja põhjendatud taotlusel. Kui kõnealuseid kriteeriumeid enam ei kohaldata, muudetakse individuaalne kasutusõigus etteteatamisega ja pärast mõistlikku tähtaega raadiosageduste kasutamise üldloaks või muudetakse see teistele ettevõtjatele vabalt üleantavaks või renditavaks vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklile 9b.

3. Kasutusõiguste andmist käsitlevad otsused võetakse vastu, edastatakse ja avalikustatakse võimalikult kiiresti pärast seda, kui riigi reguleeriv asutus on täidetud taotluse kätte saanud, riigi numeratsiooniplaanist eriotstarbeks eraldatud numbrite puhul kolme nädala jooksul ja riigi sagedusplaanist elektrooniliste sideteenuste pakkumiseks eraldatud raadiosageduste puhul kuue nädala jooksul. Viimasena nimetatud tähtaeg ei piira raadiosageduste või orbitaalpositsioonide kasutamist käsitlevate kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete kohaldamist.

4. Kui pärast konsulteerimist huvitatud isikutega direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 6 kohaselt on otsustatud, et erandliku majandusliku väärtusega numbrite kasutamise õigusi antakse ainult konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra alusel, võivad liikmesriigid pikendada maksimaalselt kolme nädala pikkust tähtaega veel kolme nädala võrra.

Raadiosageduste puhul kohaldatakse konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra suhtes artiklit 7.

5. Liikmesriigid ei piira antavate kasutusõiguste hulka, kui see ei ole vajalik raadiosageduste tõhusa kasutamise tagamiseks artikli 7 kohaselt.

6. Pädevad riigi asutused tagavad raadiosageduste tõhusa ja tulemusliku kasutamise direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 2 ja artikli 9 lõike 2 kohaselt. Nad tagavad samuti, et raadiosageduste kasutamise õiguste üleandmine või kogumine ei moonuta konkurentsi. Selleks võib liikmesriik võtta asjakohaseid meetmeid, nagu volituste andmine raadiosageduste kasutamise õiguste müügiks või rentimiseks.

▼B*Artikkel 6***Üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigustega seotud tingimused ja erikohustused****▼M1**

1. Elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumise üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigusi võib siduda ainult lisas loetletud tingimustega. Need tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning raadiosageduste kasutussõiguste osas peavad need vastama direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9 sätetele.

▼B

2. Erikohustused, mida võib kehtestada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste pakujatele direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 5 lõigete 1 ja 2 ning artiklite 6 ja 8 ning ►**M1** direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artikli 17 ◄ kohaselt, või universaalteenust osutama määratud ettevõtjatele nimetatud direktiivi kohaselt, on õiguslikult lahus üldloast tulenevatest õigustest ja kohustustest. Selleks, et süsteem oleks ettevõtjatele läbipaistev, viidatakse üldloas kriteeriumidele ja korrale, mida kohaldatakse selliste erikohustuste kehtestamisel üksikettevõtjatele.

3. Üldloa sisaldab ainult kõnealusele sektorile iseloomulikke tingimusi, mis on sätestatud käesoleva direktiivi lisa A osas, ega kattu tingimustega, mida kohaldatakse muude siseriiklike õigusnormide põhjal.

4. Raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste andmisel ei dubleeri liikmesriigid üldloa tingimusi.

*Artikkel 7***Raadiosageduste kasutamiseks antavate õiguste hulga piiramise kord****▼M1**

1. Kui liikmesriik kaalub, kas piirata raadiosageduste kasutamiseks antavate kasutusõiguste hulka või kas olemasolevaid õigusi pikendada, juhul kui õiguste tingimustes ei ole seda sätestatud, siis ta muu hulgas:

▼B

- a) võtab piisavalt arvesse vajadust võimalikult suurendada kasutajate heaolu ja soodustada konkurentsi arengut;
- b) annab kõigile huvitatud isikutele, sealhulgas kasutajatele ja tarbijatele, võimaluse väljendada oma arvamust võimalike piirangute kohta direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 6 kohaselt;

▼M1

- c) avaldab kõik kasutusõiguste andmist piiravad või kasutusõiguste pikendamist käsitlevad otsused koos põhjendustega;

▼B

- d) kutsub üles esitama taotlusi kasutusõiguste kohta pärast vastava korra kindlaksmääramist ja
- e) vaatab piirangud läbi mõistliku aja järel või piirangutest mõjutatud ettevõtjate põhjendatud palve korral.

2. Kui liikmesriik jõuab järeldusele, et raadiosageduste kasutamise õigusi võib lisada, avaldab ta selle järelduse ja kutsub üles esitama taotlusi selliste õiguste kohta.

▼M1

3. Kui raadiosageduste kasutamise õiguste andmist tuleb piirata, annavad liikmesriigid selliseid õigusi objektiivsete, läbipaistvate, mittediskrimineerivate ja proportsionaalsete valikukriteeriumide põhjal. Kõigi selliste valikukriteeriumide puhul tuleb asjakohaselt arvesse võtta direk-

▼ **M1**

tiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja kõnealuse direktiivi artiklis 9 sätestatud nõuete täitmise saavutamist.

▼ **B**

4. Kui kasutatakse konkurentsil või võrdlustel põhinevat valikukorda, võivad liikmesriigid pikendada artikli 5 lõikes 3 nimetatud maksimaalselt kuue nädala pikkust tähtaega nii palju kui vaja, tagamaks, et selline kord on kõigi huvitatud isikute jaoks õiglane, mõistlik, avatud ja läbipaistev, kuid mitte rohkem kui kaheksa kuu võrra.

Nimetatud tähtajad ei piira raadiosageduste kasutamist ja satelliitide koordineerimist käsitlevate kehtivate rahvusvaheliste kokkulepete kohaldamist.

5. Käesoleva artikli sätteid ei piira raadiosageduste kasutamise õiguste üleandmist direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) ►**M1** artikli 9b ◄ kohaselt.

*Artikkel 8***Raadiosageduste ühtlustatud eraldamine**

Kui raadiosageduste kasutamine on ühtlustatud, juurdepääsutingimused ja -kord kokku lepitud ja ettevõtjad, kellele raadiosagedused eraldatakse, valitud kooskõlas rahvusvaheliste kokkulepete ja ühenduse eeskirjadega, annavad liikmesriigid selliste raadiosageduste kasutamise õiguse nende kohaselt. Kui ühise valikukorra puhul on kõik kõnealuste raadiosageduste kasutamisega seotud siseriiklikud tingimused täidetud, ei kehtesta liikmesriigid muid tingimusi, lisakriteeriume ega menetlusi, mis piiraksid, muudaksid või lükkaksid edasi selliste raadiosageduste ühise eraldamise asjakohase rakendamise.

*Artikkel 9***Seadmete paigaldamise õiguste ja võrkude vastastikuse sidumise õiguste kasutamist soodustavad deklaratsioonid**

Ettevõtja taotluse korral väljastavad riigi reguleerivad asutused ühe nädala jooksul standarddeklaratsiooni, milles kinnitatakse vajaduse korral, et ettevõtja on esitanud teatise artikli 3 lõike 2 kohaselt, ja täpsustatakse, millistel tingimustel on üldloa alusel elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuval ettevõtjal õigus taotleda seadmete paigaldamise õigusi, pidada läbirääkimisi vastastikuse sidumise üle ja/või saada juurdepääs või vastastikune sidumine, selleks et soodustada kõnealuste õiguste kasutamist näiteks muudel valitsustasanditel või suheldes teiste ettevõtjatega. Olenevalt asjaoludest võib selliseid deklaratsioone väljastada ka automaatse vastusena artikli 3 lõikes 2 nimetatud teatisele.

*Artikkel 10***Üldloa või kasutusõiguste tingimuste ja erikohustuste täitmine**▼ **M1**

1. Riigi reguleerivad asutused kontrollivad ja jälgivad üldloa või kasutusõiguste tingimuste ning artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmist vastavalt artiklile 11.

Riigi reguleerival asutusel on õigus nõuda, et üldloa alusel elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid pakkuvad või raadiosageduste või numbrite kasutamise õigustega ettevõtjad esitaksid kooskõlas artikliga 11 kogu teabe, mis on vajalik üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste täitmise kontrollimiseks.

2. Kui riigi reguleeriv asutus leiab, et ettevõtja ei täida üht või mitut üldloa või kasutusõiguste tingimust või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi, teavitab ta ettevõtjat sellest ja annab ettevõtjale võimaluse esitada mõistliku aja jooksul oma seisukoht.

▼ **M1**

3. Asjaomasel asutusel on õigus nõuda, et lõikes 2 nimetatud rikkumine lõpetataks viivitamatult või mõistliku aja jooksul, ning ta võtab täitmise tagamiseks asjakohased ja proportsionaalsed meetmed.

Seoses sellega annavad liikmesriigid asjaomastele asutustele järgmised volitused:

- a) määrata vajaduse korral hoiatav rahatrahv, mis võib sisaldada perioodilisi makseid, millel on tagasiulata j jõud, ning
- b) anda korraldus lõpetada või edasi lükata sellise teenuse või teenuste paketi osutamine, mis võib põhjustada konkurentsi tõsist kahjustamist, kuni vastavuse saavutamiseni juurdepääsukohustustega, mis on kehtestatud vastavalt direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 16 kohasele turuanalüüsile.

Meetmed ja nende põhjused teatatakse asjaomasele ettevõtjale viivitamata ning määratakse mõistlik tähtaeg, mille jooksul ettevõtja peab meetme täitma.

4. Olenemata lõigete 2 ja 3 sätetest annavad liikmesriigid asjaomasele asutusele volitused määrata vajaduse korral ettevõtjatele rahatrahv, kui nad ei ole riigi reguleeriva asutuse sätestatud mõistliku aja jooksul esitanud teavet vastavalt käesoleva artikli 11 lõike 1 punkti a või b või direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) artikli 9 alusel kehtestatud kohustustele.

5. Kui üldloa või kasutusõiguste tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste raske või korduva rikkumise korral ei ole käesoleva artikli lõikes 3 osutatud täitmise tagamiseks võetud meetmed andnud tulemusi, võivad riigi reguleerivad asutused takistada ettevõtjal elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumist või peatada või tühistada kasutusõigused. Rikkumise aja eest võib määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid sanktsioone ja karistusi, isegi kui rikkumine on hiljem lõpetatud.

6. Kui asjaomasel asutusel on tõendeid üldloa või kasutusõiguse tingimuste või artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste rikkumise kohta, mille näol on tegemist vahetu ja suure ohuga avalikule korrale, julgeolekule või rahvatervisele või mis võivad põhjustada tõsiseid majanduslikke või toimumisprobleeme teistele elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakujatele või kasutajatele või muudele raadiospektri kasutajatele, võib asjaomane asutus lõigete 2, 3 ja 5 sätetest olenemata võtta kiireloomulisi ajutisi meetmeid olukorra heastamiseks enne lõpliku otsuse tegemist. Pärast seda antakse kõnealusele ettevõtjale mõistlik võimalus oma seisukoha väljendamiseks ja heastamisetepanekute tegemiseks. Vajaduse korral võib asjaomane asutus kiita heaks ajutised meetmed kestusega kuni kolm kuud, ent kui jõustamismenetlusi ei ole veel lõpule viidud, võib kestust pikendada maksimaalselt veel kolme kuu võrra.

▼ **B**

7. Ettevõtjatel on õigus kaevata käesoleva artikli alusel võetud meetmed edasi direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 4 nimetatud korras.

*Artikkel 11***Üldloa, kasutusõiguste ja erikohustuste kohaselt nõutav teave**

1. Ilma et see piiraks siseriiklikest õigusnormidest tulenevaid teabe ja aruandmisega seotud kohustusi, mis ei põhine üldloal, võivad riigi reguleerivad asutused nõuda, et ettevõtjad esitaksid üldloa või kasutusõiguste ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste alusel ainult sellist teavet, mis on proportsionaalne ja objektiivselt põhjendatud järgmiste eesmärkide seisukohast:

▼ **M1**

- a) käesoleva direktiivi lisa A osa tingimuste 1 ja 2, B osa tingimuste 2 ja 6 ja C osa tingimuste 2 ja 7 täitmise ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud

▼M1

kohustuste täitmise kontrollimine süstemaatiliselt või üksikjuhtude kaupa;

▼B

- b) käesoleva direktiivi lisas sätestatud tingimuste täitmise kontrollimine üksikjuhtude kaupa, kui on saabunud kaebus või kui riigi reguleerival asutusel on mingil muul põhjusel alust uskuda, et teatavat tingimust ei täideta, või riigi reguleeriva asutuse enda algatusel toimuva uurimise korral;
- c) kasutusõiguste andmist käsitlevate taotluste esitamise ja hindamise kord;
- d) teenuste kvaliteeti ja hinda võrdlevate ülevaadete avaldamine tarbijate huvides;
- e) täpselt määratletud statistikaga seotud eesmärgid;
- f) turuanalüüs direktiivi 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) või direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohaldamiseks;

▼M1

- g) raadiosageduste tulemusliku kasutamise kindlustamine ja nende tõhusa haldamise tagamine;
- h) tulevase võrgu või teenuse selliste arengute hindamine, mis võiksid mõjutada konkurentidele kättesaadavaks tehtud hulgimüügiteenuseid.

Esimese lõigu punktides a, b, d, e, f, g ja h nimetatud teavet ei tohi nõuda enne turulepääsemist või turulepääsu eeltingimusena.

▼B

- 2. Kui riigi reguleerivad asutused nõuavad, et ettevõtjad esitaksid lõikes 1 nimetatud teavet, teatavad nad, mis otstarbel sellist teavet kasutatakse.

*Artikkel 12***Haldustasud**

- 1. Kui üldloa alusel teenuseid või võrke pakkuvate ettevõtjate või kasutusloa saanud ettevõtjatele on kehtestatud haldustasud, vastavad need järgmistele tingimustele:

- a) haldustasud kokku katavad ainult halduskulusid, mis tekivad üldloa süsteemi, kasutusõiguste ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste juhtimise, kontrollimise ja jõustamise käigus ja mis võivad sisaldada kulusid, mis on seotud rahvusvahelise koostöö, ühtlustamise ja standardimise, turuanalüüsi, tingimuste täitmise kontrollimise ja muu turukontrolliga ning regulatiivse tööga, millega kaasneb teiseste õigusaktide ja haldusotsuste, näiteks juurdepääsu ja vastastikust sidumist käsitlevate otsuste ettevalmistamine ja jõustamine;
- b) haldustasud määratakse eraldi ettevõtjatele objektiivsel, läbipaistval ja proportsionaalsel viisil, mis muudab võimalikult väikseks lisahalduskulud ja muud kaasnevad tasud.

- 2. Kui riigi reguleerivad asutused kehtestavad haldustasud, avaldavad nad iga-aastase ülevaate halduskulude ja laekunud tasude kogusumma kohta. Vajaduse korral tehakse vajalik korrigeerimine, võttes arvesse tasude kogusumma ja halduskulude vahet.

*Artikkel 13***Tasu kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õiguste eest**

Liikmesriigid võivad lubada asjaomasel asutusel kehtestada tasu raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste eest ja seadmete paigaldamise eest riigivara või eraomandi peale, kohale või alla, et tagada kõnealuste vahendite optimaalne kasutamine. Liikmesriigid tagavad, et

▼B

sellised tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed, võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmäärke.

▼M1*Artikkel 14***Õiguste ja kohustuste muutmine**

1. Liikmesriigid tagavad, et üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õigustega seotud õigusi, tingimusi ja korda saab muuta ainult objektiivselt põhjendatud juhtudel ja proportsionaalselt, võttes vajaduse korral arvesse üleantavate raadiosageduste kasutusõiguste suhtes kohaldatavaid eritingimusi. Kui kavandatud muudatused on väikesed ja nendes on üldloas või õiguse valdajaga kokku lepitud, teatatakse asjakohasel viisil kavatsusest teha selliseid muudatusi ja huvitatud isikutele ning kasutajatele ja tarbijatele antakse piisavalt aega (vähemalt neli nädalat, kui tegemist ei ole erandlike asjaoludega), et nad saaksid väljendada oma seisukohti kavandatud muudatuste kohta.

2. Liikmesriigid ei piira ega tühistata seadmete paigaldamise õigusi ega raadiosageduste kasutamise õigusi enne selliste õiguste kehtivusaja lõppemist, kui piiramine või tühistamine ei ole põhjendatud või kohaldatav lisa ja õiguste tühistamise kompenseerimist käsitlevate siseriiklike sätete kohaselt.

▼B*Artikkel 15***Teabe avaldamine****▼M1**

1. Liikmesriigid tagavad, et kogu asjaomane teave üldlubade, kasutusõiguste ja seadmete paigaldamisega seotud õiguste, tingimuste, korra, haldus- ja muude tasude ning otsuste kohta avaldatakse ja seda ajakohastatakse asjakohaselt, et kõigil huvitatud isikutel oleks kõnealust teavet kerge kätte saada.

▼B

2. Kui lõikes 1 osutatud teavet, eelkõige seadmete paigaldamise õigustega seotud korda ja tingimusi käsitlevat teavet, valdavad eri valitsustasandid, teeb riigi reguleeriv asutus kaasnevaid kulusid silmas pidades mõistlikke jõupingutusi, et luua kasutajasõbralik ülevaade kogu sellisest teabest, sealhulgas asjaomastest valitsustasanditest ja vastutavatest asutustest, et aidata kaasa seadmete paigaldamise õigusi käsitlevate taotluste esitamisele.

*Artikkel 16***Läbivaatamise kord**

Komisjon vaatab riigi lubade andmise süsteemi toimimise ja ühenduses piiriüleste teenuste osutamise väljatöötamise regulaarselt läbi ning esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande esimest korda hiljemalt kolm aastat pärast käesoleva direktiivi artikli 18 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäeva. Selleks võib komisjon nõuda liikmesriikidelt teavet, mis tuleb esitada asjatute viivitusteta.

*Artikkel 17***Kehtivad load****▼M1**

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 9a kohaldamist, viivad liikmesriigid 31. detsembril 2009 kehtivad üldload ja individuaalsed kasutusõigused vastavusse käesoleva direktiivi artiklitega 5, 6, 7 ja lisaga hiljemalt 19. detsembril 2011.

▼M1

2. Kui lõike 1 kohaldamisega kaasneks kehtivast üldloast ja individuaalsetest kasutusõigustest tulenevate õiguste vähendamine või kohustuste pikendamine, võivad liikmesriigid pikendada kõnealuste lubade ja õiguste kehtivust maksimaalselt 30. septembrini 2012, kui see ei mõjuta teisi ühenduse õiguse kohaselt tegutsevaid ettevõtjaid. Liikmesriigid teatavad sellisest pikendamisest ja selle põhjustest komisjonile.

▼B

3. Kui asjaomane liikmesriik suudab tõendada, et elektroonilistele sidevõrkudele juurdepääsuga seotud ja enne käesoleva direktiivi jõustumiskuupäeva kehtinud loatõingimuse kaotamine põhjustaks suuri raskusi ettevõtjatele, kes on saanud kasutada juurdepääsu teisele võrgule, ja kui kõnealustel ettevõtjatel ei ole võimalik saavutada mõistlikel kaubanduslikel tingimustel uut kokkulepet enne artikli 18 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäeva, võivad liikmesriigid taotleda kõnealuse tingimuse või tingimuste kohaldamise ajutist pikendamist. Sellised taotlused tuleb esitada hiljemalt artikli 18 lõike 1 teises lõigus nimetatud kohaldamiskuupäevaks ning neis tuleb märkida tingimus (tingimused) ja taotletava ajutise pikenduse kestus.

Liikmesriik teatab komisjonile pikenduse taotlemise põhjused. Komisjon vaatab sellise taotluse läbi, võttes arvesse konkreetset olukorda liikmesriigis, asjaomase ühe või mitme ettevõtja olukorda ja vajadust tagada ühenduse tasandil ühtne reguleeriv keskkond. Komisjon otsustab taotluse heakskiitmise või tagasilükkamise ning kui ta otsustab taotluse rahuldada, siis ka võimaldatava pikenduse ulatuse ja kestuse. Komisjon teatab oma otsusest asjaomastele liikmesriikidele kuue kuu jooksul pärast pikendustaotluse kättesaamist. Sellised otsused avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

*Artikkel 18***Direktiivi ülevõtmine**

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt 24. juuliks 2003. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad neid õigusnorme alates 25. juulist 2003.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või neid meetmeid ametlikult avaldades nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusnormide teksti ja kõnealuste õigusnormide hilisemad muudatused.

*Artikkel 19***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise päeval.

*Artikkel 20***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼B*LISA***▼M1**

Käesolevas lisas loetletud tingimuste näol on tegemist maksimumtingimustega, mida võib siduda üldlubadega (A osa), raadiosageduste kasutamise õigustega (B osa) ja numbrite kasutamise õigustega (C osa) vastavalt artikli 6 lõikele 1 ja artikli 11 lõike 1 punktile a direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklites 5, 6, 7, 8 ja 9 lubatud piirides.

▼B**A. Tingimused, mida võib siduda üldloaga**

1. Osalus universaalteenuse rahalises toetamises kooskõlas direktiiviga 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv).
2. Käesoleva direktiivi artikli 12 kohased haldustasud.
3. Teenuste koostalitlusvõime ja võrkude vastastikune sidumine kooskõlas direktiiviga 2002/19/EÜ (juurdepääsudirektiiv).

▼M1

4. Lõppkasutajate juurdepääs riigi numeratsiooniplaani numbritele, Euroopa numeratsioonivälja numbritele, rahvusvahelistele tasuta numbritele ja teiste liikmesriikide numeratsiooniplaanide numbritele, kui see on tehniliselt ja majanduslikult teostatav, ning direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused.

▼B

5. Keskkonna- ja asulaplaneerimise nõuded, samuti nõuded ja tingimused, mis on seotud juurdepääsuga riigi või eraomandis olevale maale ja selle kasutamisega, ning ühispaiknemise ja seadmete ühiskasutusega seotud tingimused vastavalt direktiivile 2002/21/EÜ (raamdirektiiv), kaasa arvatud vajaduse korral kõik tehnilised või rahalised tagatised infrastruktuuri nõuetekohaseks rajamiseks.
6. Edastamiskohustus kooskõlas direktiiviga 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv).

▼M1

7. Elektroonilise side sektoris kehtiv isikuandmete ja eraelu puutumatuse kaitse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ⁽¹⁾.
8. Elektroonilise side sektoris kehtivad tarbijakaitse eeskirjad, kaasa arvatud direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) kohased tingimused ning puuetega kasutajate juurdepääsu tingimused vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 7.

▼B

9. Ebaseaduslike materjalide edastamisega seotud piirangud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiivile 2000/31/EÜ (infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul) ⁽²⁾ ja kahjulike materjalide edastamisega seotud piirangud vastavalt nõukogu 3. oktoobri 1989. aasta direktiivi 89/552/EMÜ (teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽³⁾ artikli 2a lõikele 2.
10. Teave, mis esitatakse käesoleva direktiivi artikli 3 lõike 3 kohase teatamiskorra alusel käesoleva direktiivi artiklis 11 sätestatud eesmärkidel.
11. Pädevate siseriiklike asutuste võimalus seaduslikuks pealtkuulamiseks kooskõlas ►**M1** direktiiviga 2002/58/EÜ ◀ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽²⁾ EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 298, 17.10.1989, lk 23. Direktiivi on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 97/36/EÜ (EÜT L 202, 30.7.1997, lk 60).

⁽⁴⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

▼M1

- 11a. Kasutustingimused seoses ametiasutuste teadetega üldsusele, millega hoiatatakse üldsust vahetu ohu eest või kõrvaldatakse suurõnnetuste tagajärgi.
12. Kasutustingimused katastroofide või üleriigilise hädaolukorra ajal, et tagada side hädaabiteenistuste ja ametiasutuste vahel.

▼B

13. Meetmed, mis käsitlevad kooskõlas ühenduse õigusega üldsuse kokkupuute piiramist elektrooniliste sidevõrkude tekitatavate elektroelektromagnetväljadega.
14. Käesoleva direktiivi artikli 6 lõikes 2 nimetatata juurdepääsukohustused, mis kehtivad ettevõtjate kohta, kes pakuvad elektroonilisi sidevõrke või -teenuseid kooskõlas direktiiviga 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv).
15. Üldkasutatavate sidevõrkude terviklikkuse säilitamine vastavalt direktiivile 2002/19/EÜ (juurdepääsu käsitlev direktiiv) ja direktiivile 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv), sealhulgas tingimuste abil elektrooniliste sidevõrkude ja/või -teenuste vahel tekkivate elektromagnetiliste häirete vältimiseks kooskõlas nõukogu 3. mai 1989. aasta direktiiviga 89/336/EMÜ elektromagnetilist ühilduvust käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta. ⁽¹⁾

▼M1

16. Üldkasutatavate võrkude kaitstud loata juurdepääsu eest direktiivi 2002/58/EÜ (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) kohaselt.

▼B

17. Raadiosageduste kasutamise tingimused kooskõlas direktiivi 1999/5/EÜ artikli 7 lõikega 2, kui sellise kasutamise eelduseks ei ole individuaalsete kasutusõiguste saamine käesoleva direktiivi artikli 5 lõike 1 kohaselt.
18. Meetmed, mille eesmärk on tagada vastavus direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 17 nimetatud standarditele ja/või spetsifikaatidele.

▼M1

19. Üldsusele kättesaadavaid elektroonilisi sideteenuseid pakkuvatele üldkasutatavate sidevõrkude teenusepakkujatele kehtestatud läbipaistvuse kohustused, et tagada läbivõhendumus kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artiklis 8 sätestatud eesmärkide ja põhimõtetega, kõikide tingimuste avalikustamine, mis piiravad juurdepääsu teenustele ja rakendustele ja/või nende kasutamist, kui sellised tingimused on kooskõlas ühenduse õigusega liikmesriikides lubatud, ning, kui see on vajalik ja proportsionaalne, riigi reguleerivate asutuste juurdepääs sellisele teabele, et kontrollida sellise avalikustamise täpsust.

▼B**B. Tingimused, mida võib siduda raadiosageduste kasutamise õigustega****▼M1**

1. Kohustus pakkuda teenust või kasutada teatavat liiki tehnoloogiat, mille jaoks sageduse kasutamise õigused on antud, sealhulgas vajaduse korral leivialaga seotud nõuded ja kvaliteedinõuded.
2. Sageduste tõhus ja tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).

▼B

3. Tehnilised ja töötingimused, mis on vajalikud raadiohäirete vältimiseks ja üldsuse kokkupuute piiramiseks elektroelektromagnetväljadega, kui sellised tingimused erinevad üldloas sisalduvatest tingimustest.
4. Maksimaalne kehtivusaeg käesoleva direktiivi artikli 5 kohaselt, võttes arvesse võimalikke muudatusi riigi sagedusplaanis.
5. Õiguste üleandmine õiguse valdaja algatusel ja sellise üleandmise tingimused vastavalt direktiivile 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).
6. Kasutustasud käesoleva direktiivi artikli 13 kohaselt.

⁽¹⁾ EÜT L 139, 23.5.1989, lk 19. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 93/68/EMÜ (EÜT L 220, 30.8.1993, lk 1).

▼B

7. Kõik kohustused, mida kasutusõigust taotlev ettevõtja on lubanud täita konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra käigus.
8. Sageduste kasutamist käsitlevatest rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevad kohustused.

▼M1

9. Raadiosageduste katselise kasutamisega seotud erikohustused.

▼B**C. Tingimused, mida võib siduda numbrite kasutamise õigustega****▼M1**

1. Selle teenuse kindlaksmääramine, mille jaoks numbrit kasutatakse, sealhulgas kõnealuse teenuse osutamisega seotud nõuded ning kahtluste vältimiseks tariifipõhimõtted ja maksimumhinnad, mida saab kohaldada konkreetse numbrivahemiku puhul, et tagada tarbijakaitse kooskõlas direktiivi 2002/21/EÜ (raamdirektiiv) artikli 8 lõike 4 punktiga b.

▼B

2. Numbrite tõhus ja tulemuslik kasutamine kooskõlas direktiiviga 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).
3. Numbri operaatoritevahelise teistsaldavuse nõue kooskõlas direktiiviga 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv).
4. Kohustus pakkuda teavet tarbijate kohta üldkasutatavas kataloogis direktiivi 2002/22/EÜ (universaalteenuse direktiiv) artiklite 5 ja 25 kohaldamiseks.
5. Maksimaalne kehtivusaeg käesoleva direktiivi artikli 5 kohaselt, võttes arvesse võimalikke muudatusi riigi numeratsiooniplaanis.
6. Õiguste üleandmine õiguse valdaja algatusel ja sellise üleandmise tingimused vastavalt direktiivile 2002/21/EÜ (raamdirektiiv).
7. Kasutustasud käesoleva direktiivi artikli 13 kohaselt.
8. Kõik kohustused, mida kasutusõigust taotlev ettevõtja on lubanud täita konkurentsil või võrdlustel põhineva valikukorra käigus.
9. Numbrite kasutamist käsitlevatest rahvusvahelistest kokkulepetest tulenevad kohustused.